

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Acta Ecclesiae Mediolanensis

Actorvm Ecclesiae Mediolanensis, Pars Tertia - In Qva, Liber Memorialis Ad
populum Ciuitatis, & Dioecesis Mediolanensis, A Beato Carolo Borromaeo
Titvli Sanctae Praxedis compositus continetur

Borromeo, Carlo

Brixiae, 1603

Formula facultatis Visitoris Generalis in Vrbe, & Dioecesi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10502

FORMVLAE VARIAE.

FORMVLÆ FACULTATVM Vicarij Generalis civilis & criminalis, aliorumque fori Archiepiscopalis officialium, à nobis hoc loco positæ non sunt. Cum enim ex pendeant à iure, atque pro varia personarum, & locorum ratione, maiorem interdum, vel minorem expediat alicui auctoritatem concedere, nè cuiquam fortasse erroris aut dubitationis occasionem præberemus, satius duximus easmittere. Poterit autem earum conficiendarum ratio optimè desumi ex ijs, quæ supra parte secunda Actorum in instructionibus fori, de Vicarij tum generalis, tum aliorum etiam fori officialium ac ministrorum muneribus & officiis exposita sunt.

Formula facultatis visitatoris generalis in Vrbe, & Diœcesi.

Carolus &c. Dilecto nobis in Christo admodum Reuerendo D.N. salutem & benedictionem à Domino. In pastoralis curæ officiis, visitatio in primis à sacro Tridentino Concilio Pastorum fidei & curæ tan topere commendata, perpetua esse debet; utpotè qua, & Tridentinorum, prouincialium, diœcesanorum, omnis ferè Canonum disciplinæ executio nititur; & quæ præterea superioribus visitationibus salutariter iussa sunt, ad vsum perenni quadam speculationis pastoralis sollicitudine, inducuntur; & si quæ etiam deinceps suborta sunt, nouis egent remedijs, opportunè iis prouidetur, & consilium. Quamobrem ad id munus tam vtile atque adeo necessarium perpetuò præstandum, necesse est aliorum comparari adiumenta; cum præsertim diœcesis amplitudo eiusmodi est, cuius visitatio vniuersa, per solum ipsum Pastorem breui temporis spatio perfici atque absolui non possit. Nos igitur, qui magnam & amplam diœcesim habemus, in eam delibere venimus, Ecclesiasticos aliquot homines, spectata probitate, prudentia, doctrina, disciplinæque vsu peritos deligere; quorum adiumento & opera, la-

boribus nostris Archiepiscopalibus adiuncta, si minus anni spatio, saltem biennio, diœcesim nostram vniuersam, illiusque partes singulas, ex eiusdem Tridentini decreto, visitemus. Itaque nos de tua in primis pietate, charitate, prudentia, integritate, experientia confisi, sperantesque fore, ut quæ tibi, tuæque curæ commiserimus, mandauerimusve, ea per te benè agantur, ac gerantur; te etiam vnum ex ijs quos delegimus, nostra Archiepiscopali auctoritate, omnique meliori ratione, his literis Præfectum, visitatoremque nostrum declaramus, decernimus, atque constituimus, facultatibus tibi, ut infra attributis, Primò igitur hoc tuæ charitati, prudentiæ, & sollicitudini delegamus atque committimus, ut nostro nomine, nostraque, tum ordinaria, tum Apostolica nobis in hoc visitandi munere, vel canonum iure, vel Pontificiis sanctionibus, vel Tridentini Concilii decretis delegata auctoritate, Urbis, & diœcesis nostræ Mediolanensis visitationem diligenter & accuratè obeas; nempe Ecclesias singulas, non modò maiores collegiatas, parochiales; tum illas præterea, quæ sine cura sunt; Capellas item, Oratoria, Hospitalia quauis, Collegia, Confraternitatesve, etiam laicales, seu scholas alio quouis nomine nuncupatas, elemosinas etiam Montis pietatis, aliorumque piorum locorum, tam viroꝝ, quam mulierum, fabricas ecclesiarum, scholas literarias, & publicas bibliothecas, & artis impressoriae officinas; & ecclesias item parochiales, monasterijs, etiam exemptis, vniõis iure adiunctas, & earum item sacerdotes, & clericos, quò ad parochialem curam, sacramentorumque administrationem, siue regulares, siue seculares in illis ipsis monasterijs, ecclesijsve curam gerentes, & alios præterea, non solum ecclesiasticos homines, sed populos etiam curæ nostræ commissos, sedulo planeque visites; & quidquid quauis ratione corruptum, seu deformatum animaduertaris, corrigas, & reformes, & ad iuris, decretorumque Tridentini, & prouincialium, & diœcesanorum Mediolanen. Conciliorum, edictorumque, instructionum, & ordinationum quarum-

cunque

cūque, per nos, & de mandato nostro promulgatarum, præscriptum, normam, formam, & regulam, dirigas, reduces, & reformes; & in omnibus, quæ ad sanctam sacramentorum administrationem, aut cleri, ecclesiasticorumque hominum vitam, & studia, aut ad mores populi, aut ad piarum voluntatum executionem, aut alias ad animarum salutem pertinent, consulas, geras, agas, quæ necessaria, atque oportuna sunt. De criminibus, delictis, atque excessibus contra reos inquiras, aut si expedire censueris, eorum nomina ad nos, Vicariumve nostrum deferas: crimina perspicua, manifesta, notariave, de quibus quæri, inquirive opus est, liberè corrigas; poenam condignam, pro personarum ratione, proque delicti gravitate, ex Canonum iure, Decretorum, edictorumve nostrorum præscripto irroges, atque sumas, ac perinde ex auctoritate etiam Apostolica nobis concessa, potestatem facultatemque his literis tibi damus citadi, inhibendi, agendi, præsequendi, procedendi, summarie, ac de plano, sine strepitu formaque iudicii, manu regia, sola facti veritate inspecta, etiam nullis servatis actibus, ac terminis, quos in Archiepiscopali nostro foro servari, vel instituti, vel moris, stiliive est: de omni præterea & quacunque causa extra iudicialiter etiam agere, audire, cognoscere, decidere, licere tibi volumus, & concedimus: causas item coram Vicariis nostris, qui vel in vrbe, vel in diocesi sunt, præterquam generali, pendentes, in quocunque statu illæ sint, auocandi, reassumendi, ac eosdem inhibendi potestatem damus: itemque contra omnes & singulos, qui quouis modo deliquerint, prout tibi videbitur, agendi, eosdemque vt iudicio personaliter fistant, multis, censuris Ecclesiasticis propositis, monen. si que non paruerint, poenas, multas, censurasque huiusmodi subiisse declaran. rursus illos etiam contumaces, & alios quoscunque, & in his, & in aliis omnibus, quæ vel vniuersè vel speciatim mandauimus, parere recusantes, & eorum quemlibet, tum pro manifesta offensa, tum etiam pro libertatis, ac immunitatis, iurisdictionis Ecclesiasticæ defensione, & conseruatione, ful-

minan. & promulgan. eisdemque poenas iterum atque iterum grauiores sancien. & irrogan. interdictum Ecclesiasticum apponen. brachium sæculare si opus erit imploran. & vt iuris erit detinen. carere, coercen. multan. absoluen. & omnia denique ac singula agen. geren. statuen. decernen. mandan. & exequen. quæ ad Dei gloriam, ad diuini cultus conseruationem atque amplificationem, & ad animarum salutem expedire censueris, liberam, integram, amplam, atque omnem facultatem, tum nostra ordinaria, tum Apostolica auctoritate nobis concessa & delegata, his literis tibi largimur, concedimus, ac impartimur; & eos omnes ac alios quoscunque delinquentes subditos, auctoritate etiam à Concilio Tridentino nobis tradita, ab omnibus casibus nobis reseruatis, ac quibuscunque censuris, suspensione, interdicto, etiam generali, à iure, vel ab homine, ex quacunque causa, quæ, & quas nobis reseruauimus (exceptis iis, quæ à nobis, & Vicariis nostris vrbis fulminatæ, declaratæ, aut inflatæ fuerint) per te ipsum, seu per alios, imposita poenitentia salutari, gratis, etiam in vtroque foro absoluen. liberan. ac relaxan. auctoritatem concedimus: ita tamen, vt facultatibus prædictis vti non possis, nisi in actu ipso visitationis, extra ciuitatem, & cum personis & hominibus incolis illius plebis, cuius visitationi tunc incumbis. Iuramentum verò ab omnibus medicis, ac fidei professionem à quibuscunque professoribus, tam publice, quam priuatim, facultatem artium liberalium exercentibus, ludimagistris, ac concionatoribus, iuxta formam constitutionum pontificiarum, ac Tridentini Concilii, ac decretorum nostrorum provincialium, & diocesano, recipias; renitentesque omnes ab officio, donec prædictum iuramentum, fideique professionem respectiue præstiterint, suspendas; eos verò qui paruerint, à poenis, & censuris absoluerè & liberare possis; nec non profitendi, & docendi facultatem dare per bimestre; quo spatio elapso, à nobis impetrent. Ecclesias verò, quæ ob vetustatem, vel alias collapsæ sunt, & ob earum inopiam nequeant instaurari,

ri, demolire ad præscriptum Concilio-
rum, & instructionum nostrarum, ac vi-
sitationis Apostolicæ in primis, illaque,
ac illarum materiam in profanos vsus
non sordidos, erecta tamen ibi cruce ad
præscriptum Concilii Tridentini, con-
uertere tibi facultatem tribuimus: ac in
beneficiis vacantibus per obitum, vel
resignationem, etiam in curia, seu ali-
ter quomodocunque, etiam reseruatis,
vel affectis, si parochiales sint, statim
habita notitia vacationis Ecclesiæ, ido-
neum Vicarium, qui onera ipsius Eccle-
siæ vacantis sustineat, constituas, Vice-
curatosque, Capellanos, Confessores,
vbi opus esse cognoueris, ad bimestre
duntaxat deputes. Nec non informatio-
nes assumen. in causis ad sanctum offi-
cium inquisitionis spectantibus, contra-
que quoscumque regulares proceden. vs-
que ad sententiam inclusuè, iuxta for-
mam facultatis literis Apostolicis no-
bis datæ, ac in ipsa visitatione extra ci-
uitatem tantum. De causis etiam spon-
saliorum inter personas, quarum altera
saltem illius plebis sit, quam tunc visi-
tabis, cognoscendi, denunciationsque
etiam iuxta eiusdem Concilii Triden-
tini dispositionem remitten. potestatem
facien. quæcunque Ecclesiastica Sacra-
menta ministrandi, verbum Dei prædi-
can. corporalia, & paramenta Ecclesia-
stica quæcunque benedicen. Ecclesias
quoque, & cœmeteria polluta, adhibi-
ta aqua per nos benedicta reconcilian.
cæteraque omnia in præmissis, & circa
ea necessaria, seu quomodolibet oppor-
tuna gerendi, & exequendi, plenam, am-
plam, atque omnimodam facultatem,
qua possumus, tam ordinaria, quam Apo-
stolica nobis delegata auctoritate, teno-
re præsentium tibi damus, concedimus,
ac impartimur. Mandantes omnibus &
singulis vicariis nostris, Archipresbyte-
ris, Archidiaconis, Præpositis, Primice-
riis, Canonicis, Parochis, Rectoribus
Ecclesiarum, Altariumve Capellanis, cle-
ricis quibuscunque, & cæteris beneficia
cuiusvis generis Ecclesiastica obtinen-
tibus, & locorum item piorum curato-
ribus, Præfectis, atque administratori-
bus, vniuersitatibus, aliisque item om-
nibus & singulis, ad quos spectare vilo

modo potest, vt te visitatorem per nos
vt supra delectum & constitutum reci-
pian, tuisque monitionibus, præceptis,
decretis, ac iussis pareant, pœnis propo-
sitis, etiam pecuniariis, interdicti, sus-
pensionis, & excommunicationis in
subsidiu, pro contumaciæ, culpæve gra-
uitate, arbitrio nostro, vel tuo declaran-
dis, & irrogandis, ac locis piis applican-
dis. Magistratibus verò, Iudicibus, &
aliis officialibus curiæ sæcularis, tam in
ciuitate, quam in diœcesi, nec non vni-
uersitatibus, communitatibus, & aliis ad
quos spectat, in virtute sanctæ obedien-
tiæ præcipimus, & mandamus, vt quo-
ties à te fuerint requisiti, tibi pro præ-
missorum executione assistant, omnem-
que fauorem, opem, & auxilium, etiam
brachii sæcularis, promptè & efficaci-
ter præsent, atque exhibeant. Hanc ve-
rò visitationis delegationem, cæterasque
omnes facultates, his nostris Archiepi-
scopalibus literis, vel vniuersè, vel spe-
cialim concessas, per totum hunc annum
tibi suffragari volumus. In quorum fi-
dem &c. Dat. &c.

Formula facultatis visitatoris in aliqua
vrbe, aut diœcesis regione
seu parte.

Carolus &c. Dilecto nobis in Chri-
sto Reueren. D. N. Sacerdoti Medio-
lanen. &c. salutem & benedictionem à
Domino. Sacrorum Canonum, ac Tri-
dentinæ sanctionis auctoritate, & pasto-
ralis curæ ratione excitati, superioribus
annis, visitandi manus in vrbe, & diœce-
si aggressi, quo debemus charitatis stu-
dio, non potuimus longius in eo progre-
di, aliis legitimis, grauissimisque occu-
pationibus impediti, quæ Archiepisco-
palem nostram vigilantiam deposcebant.
Porro animaduertimus præterea, non
posse per nos ipsos solum vrbe ac diœce-
sis nostræ totius, quæ longè lateque pa-
tet, visitationem ad constitutum biennij
tempus ex Tridentino præscripto pla-
nè absolui. Itaque in eam deliberatio-
nem venimus, vt, quò diligentius & vi-
sitationem vniuersam absoluamus, & in
executionis vsu perpetuò salutaria de-
creta inducamus, Ecclesiasticos aliquot
homi-